ข่าวเตือนการระบาดศัตรูพืชประจำสัปดาห์
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ปีที่ 19 ฉบับที่ 36 ประจำวันที่ 1 กันยายน 2564

ด้วงแรดมะพร้าว

เตือนภัยเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวภาคใต้ ภาคกลางและภาคตะวันตกของประเทศไทย เฝ้าระวังการระบาดของด้วงแรดมะพร้าว เนื่องจากในช่วงนี้อากาศร้อน มีฝนตกหนักบางพื้นที และมีรายงานว่าพบการระบาดของด้วงแรดมะพร้าวอย่างต่อเนื่องในหลายจังหวัดของภาคใต้ ภาคกลางและภาคตะวันตก ดังนั้นขอให้เกษตรกรสำรวจสวนมะพร้าวอย่างสม่ำเสมอ หากพบทางใบมะพร้าวมีรอยขาดแหว่งเป็นริ้วๆ คล้ายหางปลา หรือรูปพัด พบหนอนลำตัวสีขาว หัวกะโหลกสีน้ำตาลอ่อนตามพื้นดิน ให้รีบทำความสะอาดบริเวณสวนมะพร้าวเพื่อกำจัดแหล่งขยายพันธุ์ และแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอหรือสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อดำเนินการหาแนวทางควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

ชื่อสามัญ : ด้วงแรดมะพร้าวชนิดเล็ก
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Oryctes rhinoceros* (Linnaeus)
ชื่อสามัญ : ด้วงแรดมะพร้าวชนิดใหญ่
ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Oryctes gnu Mohner*

ลักษณะอาการและการเข้าทำลาย

ตัวเต็มวัยเข้าทำลายพืช โดยการบินขึ้นไปกัดเจาะโคนทางใบหรือยอดอ่อนของมะพร้าวรวมทั้งเจาะทำลายยอดอ่อนที่ยังไม่คลี่ ทำให้ใบที่เกิดใหม่ไม่สมบูรณ์มีรอยขาดแหว่งเป็นริ้วๆ คล้ายหางปลา หรือรูปพัด หากโดนทำลายมากๆ จะทำให้ใบที่เกิดใหม่แคระแกรน รอยแผลที่ถูกด้วงแรดมะพร้าวกัดเป็นเนื้อเยื่ออ่อนทำให้ด้วงงวงมะพร้าวเข้ามาวางไข่ หรือเป็นทางให้เกิดยอดเน่า จนถึงต้นตายได้ในที่สุด ด้วงแรดมะพร้าวในระยะตัวหนอน ส่วนใหญ่พบตามพื้นดินในบริเวณที่มีการกองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก จะกัดกินและทำลายระบบรากของมะพร้าวปลูกใหม่ทำให้พบอาการยอดเหี่ยวและแห้งเป็นสีน้ำตาลต้นแคระแกรนไม่เจริญเติบโต

รูปร่างลักษณะและชีววิทยา

ด้วงแรดมะพร้าวชนิดเล็ก และด้วงแรดมะพร้าวชนิดใหญ่มีรูปร่างลักษณะที่คล้ายกัน แต่แตกต่างกันที่ขนาดลำตัวและขอบของแผ่นปกคลุมด้านหลังของส่วนอก ซึ่งมีลักษณะคล้ายฟันเล็กๆ ด้วงแรดมะพร้าวชนิดใหญ่มี 3 ซี่ด้วงแรดชนิดเล็กมี 2 ซี่

ไข่ มีลักษณะกลมรีสีขาวนวล ขนาดกว้าง 2 - 3 มิลลิเมตร ยาว 3 - 4 มิลลิเมตร เมื่อใกล้ฟักไข่จะมีสีน้ำตาลอ่อน โดยปกติไข่จะถูกวางลึกลงไปจากดินประมาณ 5 - 15 เซนติเมตร ในแหล่งขยายพันธุ์ที่มีการย่อยสลายของอินทรีย์วัตถุต่างๆ สมบูรณ์แล้ว บางครั้งอาจพบที่ตอมะพร้าวผุ โดยไข่จะถูกฝังอยู่ใต้เปลือกมะพร้าวรอบตอที่ผุนั้น

หนอน เมื่อฟักออกมาจากไข่ใหม่ๆ ลำตัวมีสีขาว ขนาด 2 x 7.5 มิลลิเมตร หัวกะโหลกสีน้ำตาลอ่อน กว้างประมาณ 2 - 2.5 มิลลิเมตร มีขาจริง 3 คู่ ด้านข้างลำตัวมีรูหายใจจำนวน 9 คู่ เมื่อหนอนกินอาหารแล้วผนังลำตัวจะมีลักษณะโปร่งใส มองเห็นภายในสีดำ หนอนเมื่อเจริญเติบโตเต็มที่จะมีขนาดลำตัวยาวประมาณ 60 - 90 มิลลิเมตร

ดักแด้ เมื่อหนอนเจริญเติบโตเต็มที่จะหยุดกินอาหารและสร้างรังเป็นโพรง หนอนจะหดตัวอยู่ภายในเป็นเวลา 5 - 8 วัน จึงเปลี่ยนรูปร่างเป็นดักแด้สีน้ำตาลแดงขนาดประมาณ 22 x 50 มิลลิเมตร สามารถแยกเพศได้ โดยดักแด้เพศผู้จะเห็นส่วนที่เป็นระยางค์คล้ายเขายื่นยาวชัดเจนกว่าของเพศเมีย

ตัวเต็มวัย เป็นด้วงปีกแข็งสีดำ เป็นมันวาว ใต้ท้องสีน้ำตาลแดง มีขนาดกว้าง 20 - 23 มิลลิเมตร ยาว 30 - 52 มิลลิเมตร สามารถแยกเพศได้โดยตัวเต็มวัยเพศผู้มีเขาลักษณะคล้ายเขาแรดอยู่บนส่วนหัวยาวโค้ง

พืชอาหาร : พืชอาหารของด้วงแรดมะพร้าว ได้แก่ มะพร้าว และพืชตระกูลปาล์มต่างๆ

ศัตรูธรรมชาติ : ศัตรูธรรมชาติของด้วงแรดมะพร้าว ได้แก่ เชื้อราเขียวเมตาไรเซียม *Metarhizium* sp.

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. วิธีเขตกรรม ทำความสะอาดบริเวณสวนมะพร้าวเพื่อกำจัดแหล่งขยายพันธุ์ หากมีกองปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก กองขยะ กองขี้เลื่อย แกลบ ควรกำจัดออกไปจากบริเวณสวน หรือกองให้เป็นที่ แล้วหมั่นกลับเพื่อตรวจดูหากพบหนอนให้จับมาทำลายหรือเผา ลำต้นและตอมะพร้าวที่โค่นทิ้งไว้หรือมะพร้าวที่ยืนต้นตายควรโค่นลงมาเผาทำลาย ต้นมะพร้าวที่ถูกตัดเพื่อปลูกทดแทน ถ้ายังสดอยู่เผาทำลายไม่ได้ ควรทอนออกเป็นท่อนสั้นๆ นำมารวมกันไว้ปล่อยให้ผุสลายล่อให้ด้วงแรดมาวางไข่ ด้วงจะวางไข่ตามเปลือกมะพร้าวที่อยู่ติดกับพื้นดินเพราะมีความชุ่มชื้นสูงและผุเร็ว เผาทำลายท่อนมะพร้าวเพื่อกำจัดทั้งไข่ หนอน และดักแด้ของด้วงแรดมะพร้าว ตอมะพร้าวที่เหลือให้ใช้น้ำมันเครื่องใช้แล้วราดให้ทั่วตอเพื่อป้องกันการวางไข่

2. การใช้ชีววิธี ใช้เชื้อราเขียวเมตาไรเซียม (*Metarhizium* sp.) ใส่ไว้ตามกองขยะ กองปุ๋ยคอก หรือท่อนมะพร้าวที่มีหนอนด้วงแรดมะพร้าวอาศัยอยู่ เกลี่ยเชื้อให้กระจายทั่วกองเพื่อให้เชื้อมีโอกาสสัมผัสกับตัวหนอนให้มากที่สุด รดน้ำให้ความชื้น หาวัสดุ เช่น ใบมะพร้าวคลุมกอง ไว้เพื่อรักษาความชื้นและป้องกันแสงแดด เชื้อจะทำลายด้วงแรดมะพร้าวทุกระยะการเจริญเติบโต

3. การใช้สารเคมี

3.1 ต้นมะพร้าวอายุ 3 - 5 ปีซึ่งยังไม่สูงมาก ใช้ลูกเหม็นใส่บริเวณคอมะพร้าวที่โคนทางใบรอบๆ ยอดอ่อน ทางละ 2 ลูก ต้นละ 6 - 8 ลูก กลิ่นของลูกเหม็นจะไล่ไม่ให้ด้วงแรดมะพร้าวบินเข้าไปทำลายคอมะพร้าว

3.2 ใช้สารเคมีกำจัดแมลง ไดอะซินอน 60% EC อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคาร์โบซัลแฟน 20% EC อัตรา 80 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร ราดบริเวณคอมะพร้าวตั้งแต่โคนยอดอ่อนลงมาให้เปียกโดยใช้ปริมาณ 1 - 1.5 ลิตรต่อต้น ทุก 15 - 20 วัน ควรใช้ 1 - 2 ครั้งในช่วงระบาด

4. การใช้กับดักล่อฟีโรโมน ฟีโรโมนจะส่งกลิ่นซึ่งมีลักษณะเฉพาะออกมาดึงดูดด้วงแรดที่เป็นตัวเต็มวัยทั้งเพศผู้และเพศเมียเพื่อมาผสมพันธุ์กัน สามารถนำมาใช้เป็นกับดักล่อตัวเต็มวัยมาทำลาย ลดอัตราการขยายพันธุ์ของประชากรด้วงแรดในรุ่นต่อไป ลักษณะของกับดักฟีโรโมนด้วงแรด ประกอบด้วย ถังพลาสติกและแผ่นเรียบสีดำประกอบกัน ฟีโรโมนด้วงแรด มีอายุการใช้งาน 2 - 3 เดือนหลังเปิดใช้ (ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ ถ้าอุณหภูมิสูงจะระเหยเร็ว)

เมื่อด้วงแรดได้กลิ่นฟีโรโมนจะบินเข้าหาต้นกำเนิดกลิ่น เมื่อมาถึงกับดักก็จะชนแผ่นเรียบเหนือถังและตกลงในถัง ซึ่งเกษตรกรสามารถเก็บตัวเต็มวัยของด้วงแรดไปทำลายได้ โดย 1 กับดัก สามารถใช้ได้กับพื้นที่ 10 - 12 ไร่

ลักษณะต้นมะพร้าวที่ถูกด้วงแรดทำลาย

ตัวเต็มวัย

ดักแด้

หนอน

ไข่

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ปรึกษา : นางสาวสุมนา สิมาสฤษฎ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

บรรณาธิการ : นางสาวเบญจมาภรณ์ ชุ่มจิตร นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นางสาวศศิประภา มาราช นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

เรียบเรียงโดย : นางสาวดวงฤทัย กิ่งศร นักวิชาการเกษตร

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย